

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 4 (1084)

Reede, 11. veebruar 1983

XXXIV aastakäik

Talveehted.

Esmahetkel märkamatu.
Kordumatu vaelevuses ja hap-
ruses.
Talv oma tavalisuses ja ainu-
kordsuses.

DMITRI PRANTSU foto

ALGAB

SEMESTER TERVITAB

JUBA TA ALGAB. Alles said
õpinguraamatu järjekordse (või
esmakordse) kergendusohkega
kokku suruda, hommikuti
kauem magada ja talvemõnu-
des lõõgastuda. Alles plaanisid,
mida kõik vaheajal ära te-
ha...

IKKA TA ALGAB ühtemoo-

di. Ja erinevalt. Uurid muu-
datusi tunniplaanis, hallootad
semusid, istud auditooriumipin-
ki ja alustad. Sealt, kus pool-
leli jäänud. Sellest, mida veel
ei tea. Uus semester hoovõttul.
HEA, ET TA ALGAS. Kül-
lap nii üliõpilaste kui õppe-
jõudude arvates.

«PEDAGOOGILINE INSTITUUT»

TALLINNA PEDAGOOGILISES INSTITUUDIS TEHTI
KOOS UUE SEMESTRIGA ALGUST KA UUE AJALEHE
VÄLJAANDMISEGA. NIISIIS ON MEIE AJALEHEL NOOR
KOLLEEG, TOIMETUSE TÖÖTAJATE JA ÜLIÕPILASTE
SOOLISEST ÜLEKAALUST LÄHTUDES KÜLLAP VIST
SÕSARAKE.

KASVUJÕUDU, TEGEMISRÕOMU JA LUGEMISHUVI!

KÕRGKOOLI PARTEI- ORGANISATSIOONIST

Kõrgkooli parteiorganisatsiooni tegevus avaldub eelkõige oskuses paljude murede hulgas leida võtmeprobleemid, oskuses ühendada kollektiivi jõupingutused just nende lahendamiseks.

Kasulikuks näiteks on Dnepropetrovski Metallurgia Instituudi parteikomitee kogemus. Komitee otseselt toetusel on juurdunud komplekssete diplomiprojektide ettevalmistamine ja kaitsmine. Lõpetajad vaatlevad ühiselt ettevõtete tellimusi, analüüsides ka tootmisalaseid reserve. See kõik aitab noortel spetsialistidel sügavamalt mõista töökollektiivide muresid ja vajadusi. Tänu sellele täidetakse kaadritellimused täpsemalt. Kõrgkooli parteikomitee otsib pidevalt uusi aktiivseid sidemevorme tellijatega: regulaarselt korraldatakse ühiseid parteikomitee istungeid, teaduslikke seminare ja teoreetilisi konverentse. Eesrindlike õppeasutuste kogemuse näitavad kujukalt, et ainult tihedalt loominguiline koostöö praktikaga, teaduse ja tehnika juhtivatel positsioonidel töötavate inimeste kaasamine üliõpilaste õpetamisprotsessi aitab paremini ette valmistada kvalifitseeritud spetsialiste. Toetada ja laiendada sellist lähenemist on kõrgkoolide parteikomiteede esmane ülesanne.

Kõrgkooli parteikomitee erilist hoolt ja tähelepanu vajavad ühiskonnateaduste kateedrid. Ühiskonnateaduste õppejõu teoreetiline tase, eruditsioon ja sisemine kultuur määravad paljuski kasvandike edasise kujunemise.

Üliõpilaspõlv on noortele mitmete teravate küsimuste väljakujunemise ajaks. Olgu need siis maailmavaatelised, moraalsed, eetilised vms. Mõned neist on puhtisiklikud, mõned aga vääriavad kindlasti ka ühiskondlikku huvi. Kommunistid-ühis-

konnateaduste õppejõud peavad andma isiklikku eeskujulist suhtumist üliõpilastega, oma printsiipsaalsuses ja hoolitsevas suhtumises kaasinimesesse.

Tugevdades parteilist mõju kollektiivis, peavad kommunistid pöörama tähelepanu oma esindajate hoiakule kõrgkooli kollegiaalse juhtimise kõrgsüütes. Pole saladus, et mitte alati ei ilmuta parteilised kateedri koosolekutel ja kõrgkooli nõukogudes vajalikku printsiipsaalsust. Puudused vastuvõtukomisjoni töös, kaadriküsimuste lahendamisel, dissertatsioonide läbivaatamisel ja kaitsmisel on tingitud just nõrgast ühiskondlikust kontrollist. Kõrgkoolide parteiorganisatsioonid peavad järjekindlalt nõudma kommunistide-õppejõudude aruandmist seltsimeeste ees, rangemalt arvestama vastuvõetud otsuste täitmist.

Kurb fakt on see, et üliõpilaste väljalangemine meie maa kõrgkoolides jätkub. Ainuüksi Vene NFSV ülikoolidest ja instituutidest väljalangenute arv moodustab mõned kümned tuhandet aastas. Nende hulgas on muidugi «juhustikke inimesi», kes püüdnud iga hinna eest ülikooli pääseda. Kuid vähe pole ka neid, kes lihtsalt ei kohane õpperežiimi ja üliõpilasku iseisvusega. Selliste kaotustega leppida ei saa. Parteiorganisatsioon peab värskele tudengitele suunama appi komsomolija ametiühinguaktiivi.

Kõrgkoolide parteikomiteed peavad hoolikalt analüüsima kommunistide kriitilisi märkusi ja ettepanekuid, kavandama ja võtma pideva parteilise kontrolli alla konkreetsed plaanid üliõpilaste kasvatustöö parandamiseks, õppejõudude kvalifikatsiooni ja teadustöö efektiivsuse tõstmiseks.

(ühendatult
«Pravda» juhtkirjast)

TÖÖKULTUUR '82

20. detsembril tegi kokkuvõtteid teaduskondade a/ü büroode esindajate komisjon.

Parimaks teaduskonnaks tunnustati automaatikateaduskond. Järgnesid energetika- ja mehaanikateaduskond. Kateedritest võitis automaatika kateeder puidutöötlemise tehnoloogia ja filosoofia kateedrite ees. Probleemilaborite järjestus: mineraalvõetiste ja söötade probleemilabor, tootmisprotsesside automatiseerimise probleem-

labor, tööstusliku soojusenergeetika probleemilabor.

Parimaks allasutuseks tunnustati vormistamisbüroo.

A/ü komitee on sotsialistliku võistluse võitjatele välja pannud auhinnad. Parimat teaduskonda autasustatakse rändauhinnaga. Parimat kateedrit premeeritakse 600 rublaga, parimat probleemilaborit 300 rublaga.

KULLO RAIEND

TASUTA DOONORLUS

1982. aasta tasuta doonorluse plaan täideti instituudis 114,5 protsendilisel. Juba aastaid on esirinnas mehaanikateaduskond, kes ka möödunud aastal täitis kohustuse peaaegu kahekordselt (193,4%). Järgnesid konstrueerimis-eksperimentaalosakond ja arvutuskeskus (150%), automaatikateaduskond (111,6%) ja keemiateaduskond (101,2%).

Aktiivsemad doonorid olid majandusosakonna transportitööline Toomas Tikerber, keemiateaduskonna üliõpilane Mati Kaska ja mehaanikateadus-

konna üliõpilane Andres Austriin.

Eelmisel aastal autasustati rinnamärgiga 49 instituudi pereliiget, kes olid verd andnud viiel ja enamal korral.

Käesoleval aastal on doonoripäevad 9. märtsil, 12. oktoobril ja 8. detsembril instituudi tervishoiu punktis Akadeemia tee 5. Individuaalselt saab verd anda Vabariiklikus Veretülekandekeskuses Jaamas Lai tn. 15 igal teispäeval ja reedel kella 9.00–11.00-ni.

* MARKSISMI-LENINISMI ÜLIKOO LIS 9. veebruaril pidas parteikomitee sekretär A. Taitis I kursusele loengu teemal «Ühiskondlike organisatsioonide ülesanded üliõpilaste ühiskondlik-politilise aktiivsuse arendamisel». II kursuse seminari teemaks oli «Marksistlik-leninlik teooria sõjast ja rahust. Pingeolendvuse ja nüüdisaegne revolutsiooniprotsess». Grupptide juhendajateks olid dots. R. Mikenberg, dots. H. Vainu ja filosoofiakandidaat I. Airre.

* RÜHMAJUHENDAJATE PÄEV

oli 7. veebruaril. Räägiti üliõpilaste kasvatamisest Nõukogude Liidu moodustamise 60. aastapäeva ja Suure Isamaasõja 40. aastapäeva valguses (prorektor B. Tammi), üliõpilasrühmadest sotsiaal-psühholoogilisest aspektist vaadatuna (TPedi pedagoogika ja psühholoogia kateedri dotsent J. Orni) õigusrikkumiste põhjustest ja seda soodustavatest asjaoludest (Oktoobri rajooni prokurör U. Lasmann). Järgnesid sõnavõttud, väljas oli kasvatusalane uudiskirjandus.

* POLIITPÄEVAL, 9. veebruaril

kohtuti instituudi nõukogu saalis ENSV Ühingu «Teadus» esimehe I asetäitja Hans Uuskülaaga.

* TPI NAISTEKOMISJONI üld-

koosolek oli 9. veebruaril nõukogu saalis.

* FILMIKLUBIS oli 10. veebruaril

TPI VI filmifestivali raames kavas eesti telefilmide programm.

* KUJUTAVA KUNSTI RAHVÄ- ULIKOO LIS kuulati 10. veebruaril

J. Haini loengut «Graafiliste tehnikate ajaloo (metsotinto)».

* TPI PEAAHONES on avatud

S. Arbeti ja A. Mäe fotoaastus.

* TPI KEEMIAÕPPEJÕUD TAR-

TUS. Vabariigi kõrgkoolide keemiaõppejõud arutasid TRU anorgaanilise keemia kateedris mureküsimust: kuidas jõuda selleni, et õlesannete lahendamise poleks üliõpilastele semestritöödes ja arvestuste-eksamite käigus ebameeldiv komistuskivi, vaid tõhus abimees teooriakeerukuste omandamisel ja kinnistamisel. TPI keemikuist esinesid prof. Leevi Mõlder, dotsendid Heinrich Vilbok, Maie Raukas ja Ellen Tallmets.

* SELGITATI TPI PARIM SPORT-

LANE SUGISSEMESTRIL. Selleks on majandusteaduskonna II kursuse üliõpilane võrkpallur Jaanus Lillepuu, Euroopa juunioride meistr. Järgnesid sama teaduskonna üliõpilane, vibusportlane Kersti Veer ja mehaanikateaduskonna III kursuse üliõpilane, kartautosõitja Ott Vanaselja.

* EÜE. 29.–31. jaanuarini toimus

Tallinnas Olümpiapurjespordikeskuses ENSV kõrgkoolide EÜE sektori juhatajate ja EÜE-83 regioonide juhtide seminar.

* TPI UUS SÜOKLA-KLUBI ava-

takse 11. veebruaril 1983. a. kell 15.00.

INSTITUUDI
NÕUKOGUS

* Kuulati ära inseneriinsu-
moloogia uurimisgrupi juhen-
daja prof. A. Kõstneri ja kont-
rollkomisjoni esimehe, ENSV
TA Keemilise ja Bioloogilise
Füüsika Instituudi vanemtea-
duri M. Haga aruanded.

Uurimisgrupi töö moodustab
TPI ühe tähtsama uurimis-
suuna AK-08. Kõik uurimistöö
teemad kuuluvad üleilulis-
tesse siht-kompleksprogram-
midesse, on kooskõlastatud va-
bariiklikul tasemel ning tihe-
dalt seotud toitlusprogrammi
täitmise ja Oluline osa tule-
mustest on saadud koostöös
keemiatööstuse protsesside ja
aparaatide kateedri õppejõu-
dega. Uurimisgrupi poolt on
antud abi vabariigi tööstus- ja
põllumajandusettevõtetele. Uuri-
mistöö on hästi seotud KO eri-
ala õppetöoga.

Puudusena grupi töös märgi-
ti publikatsioonide ja autori-
tunnistuste vähenemist.

* Kuulati ära informatsiooni-
töötlemise kateedri juhataja
R. Jürgensoni ettekanne üli-
õpilaste, aspirantide ja õppe-
jõudude arvutustehnika-alase
ettevalmistuse taseme tõstmise-
st. Leiti, et see on kasvanud
tänu matemaatika põhikursuse
raamides miniarvuteil läbiviid-
udale arvutuspraktikale ja töö
deade korraldusele arvutussaa-
lis.

Paljude kateedrite taset ar-
vutustehnika kasutamisel aga
ei saa lugeda rahuldavaks.
Vajakajäämised on tingitud TPI
arvutuskeskuse masinapargi
ebapiisavast võimsusest, puu-
dustest arvutustehnika tundma-
õppimisel ja rakendamisel ka-
teedrite töös, arvutitarkvara-
alase metodoloogilise ja teat-
mekirjanduse vähesest kät-
tesaadavusest jm. põhjustest.

* Kuulati ära kaugõppetea-
duskonna dekaani dots. R. Tal-
viku ja kontrollkomisjoni esi-
mehe prof. V. Kulbachi ette-
kanded kaugõppeeaduskonna
tööst.

Kaugõppeeaduskonna deka-
naat on koostöös Metodika-
nõukogu kaugõppekomisjoniga
aruandeperioodil 1979—1982
hästi tegutsenud. On paranenud
õppetöö korraldus ja planeeri-
mine. Koostamisel on juhendid
kaugõpilastele ja kateedrite-
le. Varustatus vajalike õppe-
metodoloogiliste materjalidega on
rahuldav.

Puudusi esineb õppetööst osa-
võtu arvestamisel. Vähenenud
osavõtt kaugõppelaupäevadest.
Vähenenud on sisseastumise-
konkurss.

MEIE KÜLALISI

26. jaanuarist 2. veebruarini
olid meie komsomolil külas
Novosibirski Elektrotehnika Ins-
tituudi komsomolikomitee liige,
raadiotehnika kübernetika-
insener Irina Andronovitš ja
füüsik-elektroonik Irina Ulja-
nova.

Külaliste seekordne tulek tä-
hendas loodud sidemete süven-
damist: taheti tutvuda meie
lehe toimetuse ja komsomoli-
komitee pressisektori tegemis-
tega, mõeldi ka sellele, kuidas
hakata vastastikku informatsiooni
vahetama. (Siinkohal on
sobilik meelde tuletada, et
NETI ja TPI komsomoliorgani-
satsioonide vahelise koostöö
ja kogemuste vahetamise
leping sõlmiti 1981. aasta RSP
ajal).

Irinad olid esimest korda
Baltikumis, seega tuli anda
parim, et Tallinnast ja siinse-
test inimestest jääks hea mul-
je.

LEEDUMAA: PARIMAD MÄLESTUSED KOOS KEHVA ILMAGA

Leedu kunstniku A. Gurskase
graafiline leht

Kaunas. Nagu Leedumaal
kõikjal, nii võitis meid ka Ne-
munase lisajõe Nerise suudmes
asuv linn vastu vinge tuule
ning vihmahoogudega. Juba
veerandtunnise jalutuskäigu
lõppedes kuulsime tundsime
vee lõbusat lirtsumist enda üm-
ber: olemine-liikumine muutus
üpriski ebameeldivaks. Tahes-
tahtmata tuletad meelde Mur-
phy ütlust: «Naeratage, homme
on veel hullem!» Ilmastiku osas
pidas antud filosoofia täiesti
paika.

Tõsisem tutvus linnaga algas
«noorukese», 1950. aastal asu-
tatud Kaunase Polütehnilise
Instituudi külastamisega. Selle
kõrgkooli lahkelt kutsel me
Kaunases viibisimegi. Kultuuri-
ürituste programmi koostamisel
olime püüdnud igati eirata pea-
lesuritud ajalimiti (kauemaks
kui päevaks ei saanud me sel-
les linnas peatuda). Tegelikku-
ses kujunesid meie üritused en-
dised Leedumaa pealinnas (ol-
nud ka kubermangukeskus) pal-
juski teistlaadsemaks kui ar-
vestatud. Põhjus: sanitaarpäev!
Kõik muuseumid suletud.

Kuna «midagi nägemata» (lin-
na võrratu arhitektuuri ja ku-
junduse juures on nii öelda küll
patt) me lahkuda ka ei tahtnud,
siis võtsime kohe eitava hoiaku
kaunastaste tervishoiulise üri-
tuse suhtes. Pärast veerandtun-
nilist organiseeritud luuretege-
vust leidsime «funktsioneeriva»
tagavaraukse Ciurlionise-nim.
Kunstimuuseumi. Muuseumi
töötajate vastutulelikkus või-
maldaski meil tutvuda Leedu
tuntud kunstniku loomepare-
mikuga.

Konstantinas Mikalojus Ciur-
lionise (22. IX 1875—10. IV
1911) kunstipärand leedulaste-
le on hindamatu. Olles sama-
aegselt nii maalikunstnik kui
ka helilooja, organiseeris ta

1907. aastal Leedu Kunstiseltsi,
samuti esimese kunstinäituse
oma kodumaal. Arvukate koori-
laulude, üle 200 klaveripala ja
hulgaliste maalidega on K. Ciur-
lionis rikastanud leedu kultuu-
rilugu. Ning seda kõike suhte-
liselt lühikese etu jooksul. Vita
brevis, ars longa!

Tõsisem mõtisklust ja meeldi-
vat vaatlemist pakkusid sim-
bolistlikud maalid «Rex», «Maa-
ilma loomine»; samuti seitsmest
pildist koosnev tsükkel «Matu-
sed». Hilisemates romantilistes
töodes on leidnud käsitlemist
rõõks kohalik fojkkloor (dainad,
muinasjutud). Loodus ning maa-
ilmaruum on andnud kunstni-
kule ainet mitmete triptühho-
nide loomiseks. Seeria «Sodiaa-
gi märgid», mis algul mõjus
veidi dekoratiivsena, lõpetas
huvitava ekspositsiooni. Osasa-
misrõõm oli tohutu!

Kuivõrd teised «kultuuri-
aidad» jäid meile paraku ikka-
gi suletuks, siis tutvusime liht-
selt linnaga. Saabuv hämarus
ja tüütu vihmasaad ei suut-
nud aheldada vastuvõtlikkust.
Linn oli küttkestav. Näiteks al-
lakirjutanu kõndis piki üht tä-
navalõiku järjest kolm korda
hoolimata märjast keskkonnast.
Linnailu korvas kõik ebamuga-
vused. Lühikene, paljuski sun-
nitult pinnapealne tutvumine
Kaunasega tingis saadud «info»
nappuse, elamuslikku akumu-
latsiooni kogunes aga rohkesti.
Kuid paljudest need teabe-
faktid tänapäevases infopu-
tuses ühe tõsise elamuse kõr-
val väärt ongi?

Elamustelisa tuli Vilniusest,
kus järgmisel päeval külastasi-
me Leedu Akadeemilist Operi-
ja Balletiteatrit. Põlise tallinla-
sena olen igati oma linna patri-
oot, kuid selle hoone kõrval
mõjuskid kodulinna teatrid
«külma kartulina». 1974. aastal
E. N. Bučiute poolt kavandatud
ehitis on igati eeskujulik, la-
henduselt vapustav. Ma pole
kaugeltki arhitektuurispetsia-
list, kuid ikkagi arvan, et on
raske ehitada üht teatrit võr-
ratumaks, kui seda on Vilniuse
oma.

Vahepalana võib öelda, et
Leedu teatri ajalugu algab
XVI sajandist, kui Vilniuse je-
suiidikoolides korraldati vai-
mulikke etendusi. Esimene
teatrihoone valmis Leedus 1639.

Etendus, mida külastasime,
oli Leedu NSV teenelise
kunstniku A. Rekašuse kahe-
osaline ballett «Igavesti elav-
vad» (orig. «Amžinai gyvi»),
mis loodud S. Krasauskase
graafika motiividel. Ilmselt
olin hoone ilust liigpimestatud

andmaks ülevaadet etendusest
endast. Selge on, et sellises
teatrihoones halba tükki lavale
ei lastagi. Vilniuse tudengite
arvates olevat A. Rekašuse la-
vateos üks viimase aja huvita-
vamaid. «Igavesti elavate» esi-
tendus oli 26. XI 82.

Vanalinnaga tutvumine oleks
meil tunduvalt tagasihoidliku-
maks jäänud, kui appi poleks
tulnud Vilniuse Pedagoogilise
Instituudi II kursuse matema-
tikatudeng Silva Rauktite. Ül-
latas eruditsiooni, kui ta rääkis
oma tudengilinna ajaloost (ise
oli ta pärit Palangast), tu-
tustas arhitektuuri ja vastas
meie kõrvkõrvalikele küsimus-
tele. Korduvalt leidsin end sel-
le äkilise ekskursiooni jooksul
küsimas, et kas jätkunuks mul
tahet ja oskust halba ilma trol-
sida ning entusiasmiga Tallin-
na vanalinna tutvustada. Kar-
dan, et ei.

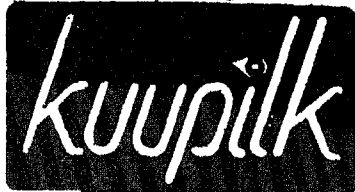
Vanalinn, nagu eeldasimegi,
jättis väga hea mulje. Pärmi-
se järgi on linna asutanud
suurvürst Gediminas. Vilnius
on läbi teinud keeruka ajaloo,
olnud küll Leedu vürstiriigi
pealinn, küll Venemaa kuberm-
mangukeskus, kuulunud Poola-
le. Tänaaks siis Leedu NSV
pealinn.

Peatudes kõigel nähtul, aga
kõik nähtu oli huvitav, kuju-
neks kirjutusreisijult. Vali-
kut teha on paraku väga raske.
Meeldivale üldmuljele and-
sid tubli lisa hüüased, hoonete
vanusele vastavalt sisustatud
kohvikud. Meiesugustele, vih-
mast ja tuulest räsitud tippi-
katele, olid need nagu loodud
väikesteks puhkepausideks. Vil-
niuse vanalinn on just õige
koht tunnistamiseks seda vana
tõde, et oma silm on ikka ku-
ningas.

Kõige sügavama mulje jättis
siiski gooti stiilis Püha Anna
kirik (XVI saj.). Restaureeri-
mistöödele vaatamata, mis
võltavat veel ka 15 aastat, õn-
nestus näha kirikut ka seest-
poolt. Töömeeste seletuse põh-
jal saime ettekujutuse, millise-
s kujuneb ajalooline ehitis
tulevikus. Lõpplahendus töötab
tulla väga huvitav.

Leedu reis tervikuna? Tore!
«Tulevikus kindlasti uuesti!»,
kuuled üht salapäraselt häält
oma sisemuses rääkivat. Ja kui
sellist häält kuuled, oleks mõt-
tetu hakata sõitu ja mälestusi
hindama ning kaaluma. Nad
lihtsalt olid ja on parimad, mis
saavad mahtuda nende nappide
päevade sisse.

EDUARD TÜR,
AO-81

JAANUAR

Aasta esimene kuu. Esimene
täispikk talvekuu. Kuigi, jah,
talv külastas meid küll vahel-
duva eduga. Sama hästi võiks
kirjutada ka porikuu, lõrtsi-
kuu. Ent paraku pole võimalik
ilma tellida. Isegi maleva
«orgunnivanad» peavad suvel
käpad lootusetult püsti ajama,
kui hästi korraldatud kokku-
tuleku taevast tulevad vihma-
pisarad. Huvitav, ütleme, et
saabki ilma ette tellida. Aga
kuidas inimeste mitmekesisuse
juures saavutada ainuvaldavalt
kompromissi? Üks tahab erga-
vat kõrbepäikest, teine jällegi
Antarktika külma. Nii et ikka-
gi tuleb leppida sellega, mis
on. Ja kui saakski ilma tellida,
siis kaoks ju ära meie kõigile
nii soodne võimalus osa oma
ebaõnnestumisi halva ilma
kraesse ajada.

Oli selgimise kuu. Selgimise
selles mõttes, et jaanuar tegi
oma korrektiivid kõigisse neise-
se plaanidesse, mis kavandati
vana-aasta õhtul uueks aastaks.
Mõni neist tuli kohe peast mi-
nema visata kui tegelikkuses
teostamatu; mõni jäi paremaid
aegu ootama; mõne üksiku
võib-olla tegid teoks. Tava
vanal aastal lubada ja plaani-
da on küll kena, kuid paraku
kui ilus-armas uusaasta vastu-
võtt mõõdas, selgub, et elad
ikka endistviisi, ainult kalender
seinal on vahetunud. Itaalia
kombe kohaselt peaks vana-
aasta õhtul kõik vanad asjad
aknast välja viskama. Nii tali-
tades võib lolla olukorda sattu-
da, kui paari päeva pärast
kraami lähed kokku korjama ja
oma äravisatud asju ei leia.

Metssea-aasta esimene kuu.
Jutud käisid, et uut aastat peab
vastu võtma mustvalges riie-
tuses. See pidavat aitama õnne
hoida läbi terve aasta. Erine-
valt eelnevalt, koera-aastast,
loetakse metssea-aastat üldse
edukamaks ja õnnelikumaks.
Eriti soodsad pidid metssea 12
kuud olema abiellujatele.

Üliõpilastel muidugi pole jaan-
uaris aega abiellumisele mõel-
da. Pea on siis niigi pulki täis.
Aga õnne ja edu oli neil küll
vaja, sest käis ju tavaline ek-
samikuu. Ent vaevalt tuden-
geid mustvalge kostüümi väl-
ja aitas, kui pulkade vahele
terake tarkust ja teadmisi pol-
nud mahtunud. Rebaseid said
oma esimesed kõrgkooli ristsed,
teistele aga sess nagu sess ik-
ka.

Oli käivitamise kuu. Lühike-
sed hingetõmbehetked, enesega
üksiolekuminutid, mida ühe
aasta vahetamine teiega kaasa
toob, said otsa. Mootor läks
uuesti käima. Ja ega selles töö-
ja eluolustikulises tänapäeva-
saginas enne pidama saagi, kui
detsembriõösel kuulad kume-
daid kellalööke.

Oli töökuu. Oma argisuses
tajumatu ja tähelepandamatu,
kuid samas ka kordumatu na-
gu elu ise. Selliseid töökuid oli
Hille Karmil «Tallinna Polü-
tehniku» toimetajana 131. Töö-
aastatesse lükituna teeb see
kokku peaaegu 11. Urmi Rein-
del, TP korrespondent, on sa-
ma arvud vastavalt: 100 ja 9.
Neile oli jaanuar ka lahkumis-
kuuks. Suuremad väljaanded
meelitasid lahkuma TPI majast.
Nii et TP toimetusest Hille ja
Urmit otsida pole mõtet. Küll
aga tasub neile öelda suur
aitäh tehtud töö ja nähtud vae-
va eest (vähemalt mõtteski, kui
isiklikult ei saa).

Toimetusest leib aga uued
inimesed, samasugused noored
ja tundmatus kohas vette hü-
pajad nagu Hille ja Urmigi
kunagi olid. Ka nemand, oota-
vad huvitavaid materjale ega
lülka kedagi uksest välja, kui
lugudega tullakse. Nendeks on
TRÜ ajakirjanduse eriala
V kursuse üliõpilased (kuni
juunini veel üliõpilased) TII-
NA KUSLAP ja

ENNO TAMMER

KAKS IRINAT

Novosibirsklannad olid üpris
terased nähtu kohe ümber hin-
dama: fikseerides midagi huvi-
tavat, leidsid nad kärmelt
samalaadse oma kodukohast
(Novosibirsk asub Obi jõe mõ-
lemal kaldapealsel. Paremalt ja
vasakpoolset kallast ühendab
kaks silda (loe: autosilda). No-
vosibirski elanike arv on pea-
aegu sama, mis ENSV-l tervi-
kuna. Aastaks 1985 ootab linna-
rahvas esimese metroojaama
käiklaskmist).

Selgus, et sellist lennujaama
nagu meil nende linnal ei ole.
Tallinnas lähed lennukist ju
otse jaamahoonesse.

Esmalt tehti külalised tut-
tavaks vanalinnaga. Hinnang
tuli kahtlemata meeldiv. Kiir-
relt öeldi, et nende Novosibirsk
on niivõrd noor, et vana linna-
osa ei saagi olla.

Meie «Estoniat» nähes (vaa-
dati balletti «Sülfiid») mainiti,
et teater on miniatuurne
(mahutavus 800 piires) võrrel-
des Novosibirski Riikliku Aka-
deemilise Oopéri- ja Balleti-
teatriga. Seda teatrit ehitas ko-
gu maa. Avaetendus pidi olema
enne sõda, kuid oli alles 1945.
aasta mais («Boriss Godunov»).
Ühistest pingutustest kerkis
kahe saaliga 1500 huvilist ma-
hutav hoone.

Restoran-varietee-kohvikuga
«Olümpia» tutvumisel selgus,
et neil varieteed polegi. TPI
Taidlejate Maja (Glehni lossi)
ütlesid nad pärinevat muinas-
jutust. Omalt poolt oli neil vas-
tu panna tudengikohvik «Elekt-
ron» ja veel teinegi instituudis
asuv omapärase nimega üli-
õpilaskohvik «Newtoni õuna
all».

Raekojas kõlas külalistele
kammermuusika ja üle vaadati
ka muusikamuuseum.

Meie mööblimaja tegi kü-
lalistel rõõmuks, Novosibirskis
sellist kauplust pole.

Lõpuks jõudsime ka insti-
tuutide võrdlemiseni: meil päe-
vases veidi üle 5000, neil
15 000 tudengit.

Korraldatud kiirkultuuri-
programm läks Irinadele sü-
damesse. Ühiselt leiti, et oleme
siiski väga külalislahke rah-
vas. Armastame külalisi ja ki-
pume ise ka külla. Lubati veel
tulla, sest nägemata jäid pal-
jud muuseumid, Kadriorg, ter-
ve Pirita jpm.

ANNELI KUUS,
KM-81

ARABELLA - POOLT JA VASTU

Ausalt öeldes sartsin ma suurtesse raskustesse pärast seda, kui lubasin «Arabellast» paar sõna kirjutada. On ju suures osas tegemist lastefilmiga, mida kriitikud vahel küll arvustavad, kiigates ise aegajalt silmanurgast laste poole ning püüdes nende käest leida enda jaoks midagi olulist.

Kinomajas toimunud läbi-vaatusel 13. jaanuaril lastele film üldiselt meeldis. Saal oli puupüsti täis. Osa hilinenud filmitegelasi lahkus pahaselt, väites, et ükski eesti mängufilm ei vääri püstiseismise vae-va. Lapsed aga täitsid vahe-kaigud, istusid hulgakesi isegi ekrani ette põrandale. Filmile järgnenud arutelul selgus, et suurem osa kriitikuid, kellel õnnestus filmi näha, olid kadunud — ilmselt kulus neil oma arvamuse vormimiseks rohkem aega. Seepärast püüan taastada kuuldu muljeid, mis on tekkinud hiljem, kas rahul-likus miljöös kohvitassi taga või siis trammis, trollibusis. Filmil on nii veendunud pool-
dajaid kui ka mahategijaid. Summeerime nende arvamused kahe isiku P (poolt) ja V (vastu) dialoogi vormis.

P: Arvan, et «Arabellale» pole meie viimastest filmidest midagi vastu panna.

V: Raamatuga võrreldes on film palju vaesem.

P: Kuidas sa aru ei saa — see on lastefilm täiesti uuel tase-
pinnal. Siin on psühholoogilise draama elemendid just nimelt lastele arusaadaval kujul, sest P. Simm on need tabanud.

V: Leian, et lastefilm peab olema süzeelt konkreetselt, väl-
jendusvahendite poolest aga ekspressiivsem ja arusaadavam. Võtame näiteks nõukogude las-
tefilmid Aljonuškast, Baba-

Jagaast, tsaar Saltaanist jpt., mis on laste seas väga popula-
laarsed. Nende aluseks on põl-
vest põlve pärandatavad jutud, seega ajaproovi läbiteinud sü-
zeed. Nende peale võib loota
stsenariumi kirjutamisel. Meil
peaks neid süzeesid veel kül-
lalt olema.

P: Kallis mees! Neil on seda-
võrd primitiivne faabula, nii
üheplaanilised karakterid, et
ükski tänapäeva laps neid liht-
salt ei vaata. Must on must ja
valge on valge, seda korruta-
takse igas filmis. «Arabellas»
on väga nüansrikkalt edasi an-
tud hea ja kurja igavene proble-
lem. Mäletad kajutitseeni,
kus röövlitdruk, kelle ellu
tungis valgusekiir (Aadu), hak-
kab mõtisklema elu üle.

V: Jah, mul on meeles, kui
Aadu nimetas tema isa halvaks
ja väitis, et veel pole hilja tem-
mast lahku lüüa. Selle peale
oleks iga tõeline röövlitdruk
püstoli haaranud või pannud
Aadule vastu kõrvu. Ent filmis
jäi Arabella tavaliseks täna-
päeva tüdrukaks, kes mängib
suurte onudega peitust. Sel-
leks, et anda edasi karakteri
pooltoone ja sügavust, tuleb
neid kandvad kujud täiel mää-
ral üles ehitada.

P: Muide, sa peaks teadma, et
Arabella oli pärit intelligent-
sest keskkonnast.

V: Filmis pole sellele vähimatki
viidet.

P: Eesti vaatajakond teab seda
ja see peaks ilmnema küllalt
selgesti ka kapteni kujus. Pea-
legi, Simm ei saanud haarata
raamatut otsast otsani kasvõi
sellepärast, et lastefilmi aeg on
teatavasti 1 tund ja 10 minu-
tit. Üleliidulisse laenutusse mi-
nevad koopiad on aga varusta-
tud kaadritaguse lisatekstiga.

V: Algas on filmil eriti loid,
kuigi taoline film peaks alga-
ma «püstolipauguga», et vaa-
tajat filmi niigi lühikese aja
jooksul kohe kaasa haarata.

P: Tuletan meelde, et siin olid
mängus tehnilised probleemid
ja ranged üleandmise tähtjad.
Aga olgu sellega. Räägi parem,
kuidas sulle näitlejad meeldi-
sid.

V: Keda sa mõtled?

P: Näiteks peaosalised.

V: Üldiselt oli kapten hästi
valitud. Muide, kõige rohkem
meeldis Lembit Ulfsak, poleks

arvanud, et ta võib nii laia
ampluaaga mängida.

P: Aga röövlitest?

V: Röövlitest meeldis Arvo
Kukumägi. Salakaval, võimu-
ahne — täiesti omal kohal.

P: Aga Tõnu Kark?

V: Kark on väga efektne, kui
teda vaadata esimest korda.
Tema energilistele tundeväljen-
dustele on omane filmist filmi
korduv häälekõla, miimika, see
teeb talle karuteene.

P: Aga Arabella ise sulle eriti
ei meeldinud?

Filmi «ARABELLA» režissöör P. Simm koos kostü-
mikunstnikuga filmiklubis.

(Autori foto)

V: Ei, siin on küsimus milleski
muus. Kuidas teda võtta —
kas juhuslikult merele sattu-
nud viisakast perekonnast pä-
rit seiklushimulist linnatüdru-
kut või kui elupõlise piraadi
tütar. Simmi suurim viga on
see, et filmi üldine skeem ja
ka pealkiri on suunatud
teisele võimalusele, Arabella ise
aga esimesele.

P: Aga kapteni kuju oli ise
paljutki selgitav. Igaüks võis
mõista — see ei ole tavaline
röövel, tal on midagi rohke-
mat. Ta on nagu Macbeth —
suure hingega kurjategija (mi
ütles Belinski).

V: Macbethi kallale ei tasu
«Tallinnfilmil» esialgu minna.

P: Jääme meigi veel Arabel-
la juurde. Filmi võtmetseenis
on püütud näidata Arabella
hingeseisundit, kus kõik vää-
rused pea peale pööratud.

V: Ma kardan, et lapsed ei saa
sellest vähimatki aru.

P: Sellepärast ongi film laiale
vaatajaskonnale mõeldud. Iga-
üks leiab oma.

V: See kõik on hea, ent paljud
stseenid on filmis lihtsalt rõ-
hutamata, vaatad ekrani, mõt-
lemata tagamaadele.

P: Selleks, et aru saada on tar-
vis kõigepealt ennast harida
kui vaatajat, sest...

V: Mis, sa tahad öelda, et ma
ei ole...

Siitkohast läks vestlus isikli-
kuks. See ei paku meie luge-
jatele huvi. Muide, isikliku
arvamust «Arabella» kohta on
mul ikkagi raske öelda. Tuleb
vist veel vaadata. Soovitan vaa-
data ka neil, kes pole teda üld-
se näinud. Olen veendunud, te
ei kahetse.

LEO SAAR

REISIJUTTU MAALT JA MERELT

Rahvusvaheline Bukaresti
Mess 7.—14. oktoober 1982. Sel
aastal oli NSV Liidu paviljon-
nis esindatud ka Eesti NSV.
Meie vabariiki esindas ka 13-
liikmeline kultuurigrupp. Li-
saks Venda Tammani triole,
Maarika Eensalule ja Els Roo-
dele kuulus sellesse ka 3 tant-
supaari «Kuljusest». Kõik kok-
ku olime aga osake 35-liikme-
lisest turismigrupist.

Kiievi vaksalis Moskva hū-
vasti jätanud, kiirustasime end
korda seadma, sest 24.00 kõlas
üle vaguni «Elagu Venda Tam-
man!». Juubilar kogunes õn-
nitlenema kogu turismigrupp. Ei
juhtu just tihti, et 50. sünni-
päev jääb reisi sisse, seda
enam, et see ei olnud ainus —
tagasiteel tähistasime turismi-
grupi juhi Jaan Lüllemetsa
50. sünnipäeva.

Mitu korda päevas käisime
rongiplaanist vaatamas, mis kell
me Bukaresti jõuame. Jõudsi-
me vaidlemagi hakata: kas kel-
la tuleb ette või tagasi keera-
ta? Bukaresti saabumine kella
järgi 10.30, sealne näitas 9.30 —
oligi kõik selge. Jaamas ootas
meid juba soolide ja naera-
tav vanahärra — meie Rumeen-
ia giid Virgil Ionescu. Kõigi
kotid ja kohvrid laoti ühe väi-
kese kారు peale ja suur oli
meie üllatus, kui see koorem
läbi jaamahoone kitsukese uk-
segi mahtus. Meie käsutusse
antud sini-valge bussi aknast
saime esimesed muljed Buka-
restist: oskuslikult vanade ma-
jade vahele sobitatud uusehi-
tised, tumedapäised saledad
inimesed ja tohutult sõiduauto-
sid «DACIA».

Buss peatus linna keskel ho-

12 PÄEVA SUVISELT SOOJAL RUMEENIAMAAL

telli «Capitol» ees. Kahe inie-
mese numbritoad olid hubased,
raadio ja teleriga. Aknast ava-
nes vaade väikesele suvekohvi-
kuga väljakule. Tuppa kotsid
lõunamaise tempemendi aval-
dused: pidurikriginad, signaali-
tamised ja jagelemised. Jala-
käijate vastu olid autojuhid
väga viisakad.

Messile sõitsime 8. oktoobri
hommikul. Juba kaugelt helkis
peapaviljoni kuppelkatust, vä-
rava ees seisis aga suur plakat
«TIB '82» (Tirgul International
Bucuresti — 82). NSV Liidu
paviljonis võttis meid vastu
Eesti NSV ekspositsiooni juha-
taja Siim Loogma. Meie välja-
panek oli suurepäraselt ku-
jundatud: «Kalevi» maistu-
sed, «Polümeeri» ja «Norma»
mänguasjad, «Tarbeklaasi» too-
ted, «Üku» käsitööd jpm. Kõige
majesteetlikumalt mõjus aga
valge tiibklaver «Estonia». Mä-
lestuseks saime igauks näi-
tuse märgi ja kilikoti. Külas-
tasime ka teisi ekspositsioone.
Peapaviljon oli Rumeenia too-
dangu päralt: valmisriided, ja-
latsid, tekstiil, mööbel, sead-
med ja aparaadid.

Järgmisel hommikul alustasi-
me varakult proovi näituse-
paviljoni kinosaalil laval. Kod-
us koostatud kava pidime aga
muutma, sest pillimehedki tuli
tillukesele lavale ära mahuta-
da. Esimesed kaks kontserti
toimusid hoopis rõdul, meie
näituse kõrval. Vaatajaid ko-
gunes palju, ehkki kontserte
varem välja ei kuulutatud. Rõ-
du jäi kitsaks nii esinejatele
kui publikule. Ülejäänud kuus
kontserti olid NSV Liidu pa-
viljoni kinosaal. Suure kont-
serdi andsime ka NSV Liidu
saatkonna klubis. Kõikjal võe-
ti meid väga soojalt vastu.
Saatkonna töötajalt kuulsime,
et olime esimene liiduvaba-
riik, kes Rumeeniamaal oma
rahvakunsti näitas.

Kontsertide vahel jäi natu-
ke aega ka ekskursioonideks:
küllastasime Rumeenia presi-
dendile saadetud kingituste
väljapanekut ajaloomuuseumis,
külamuuseumi, botanikaaeda
ja rahvakunsti ansambli «Rap-
sodia Romana» satsleri.

Reisi neli viimast päeva
veetsime turismigrupiga Ru-
meenia Karpaatides. Olimegi
linnasaginast väsinud. Mäge-
desse sõitsime päikesepaistisel
päeval. Sügisest värvid-
mängust oli piiritu mele vai-
mustus. Mõnelkilomeetriste va-
hemaade taga asusid väikesed
külad ja kuurortasulad, kus
silma kõitsid kaunid ühepere-
elamud ning muinasjutulossi-
taolised hotellid.

Kuurort Poiano Brasov, kus
peatusime, paiknes 1050 m
kõrgusel merepinnast. Mägede
ja metsa vahele peitunud ho-
tellid olid väga omanäolised.
Meie hotelli tagant tõusis pil-
vedesse Postavaruli mägi,
mille tippu viis soovijaid kõis-
raudtee. Ilm muutus kahjuks
külmaks ja uduseks — nii ei
näinudki me 1802 m kõrgusel,
Postavaruli tipus (kuhu pak-
sust udust hoolimata sõitsime)
ümberkaudset kaunist loodust.
Võib-olla oli see isegi hea —
giidi jutt sellest, et meie jal-
ge ees on sügav kuristik, ei te-
kitanud kelleski hirmu. Tipus
käämimise tunnistuseks jätsime
ühe männi otsa «Kuljuse»
vimpil...

18. oktoobril jõudsime tagasi
Bukaresti, kus temperatuur
püsis ikka veel +20°C. Meie
jaoks oli soe suvi aga läbi —
õhtul alustasime koduteed.

20. oktoobri Moskva võttis
meid vastu 8 külmakraadiga.
Lohutas teadmine, et mere-
äärses Tallinnas on veidi soo-
jem.

SIIRI ja ARNE MESI

MEIST

1982. a. 8. detsembri üliõpi-
lasajalehes «За строительные
кадры» kirjutab väljaande eri-
korrespondent Mihhail Ivanov
meie instituudist. Autor annab
lühilülevaate TPI ajalooost ja tä-
napäevast. Pikemalt kirjutab
Mihhail Ivanov ehitusteadus-
konnast kui instituudi suuri-
mast.

1982. aasta 30. detsembri
noorteajalehes «Тихоокеанский
комсомолец» kirjutab oma kü-
laskäigust Tallinna ja tutvumi-
sest meie instituudi elu-oluga
Kaug-Ida Polütehnilise Insti-
tuudi üliõpilane Jelena Karas-
sova. Jelenale tundus Glehni
loss majana Andersoni muinas-
jutust. Juttu on ka TPI aka-
deemilistest mees- ja naiskoo-
rist, filmiklubist ja rahvaste
sõpruse päevadest.

HAMMASRATAS

SÕNADETA

Sina, kes Sa III ühiselamu
valvelauast transistorraadio
kaasa võtsid. Kui Sa päeva-
uudiseid kuulad, siis tule ja
jutusta mulle ka. Vaata et Sa
ei unusta mulle hommikul õiget
aega ütlemast, midu hilinen
veel loengusse.

Kui patareid tühjaks saavad,
too tupp 201.

Edastas reporter JASPER

TULGE KOHTUMA JA VESTLEMA JAAN KAPLINSKIGA!

«Kõiksuse imelikkust võib väl-
jendada teaduse, luule, kunsti
või muusika keeles». Keemia
keemiaks saamisest. — Loo-
ming, 1983, nr. 1.

«Me saame usaldada vaid va-
bu inimesi, kes ei ole kasvat-
atud käituma nagu nad on,
vaid loomuldasa mõistlikud»...
Eksimine on inimlik. — Loo-
ming, 1980, nr. 9.

Olemise avar ja kummaline
vaikus. Essee Lao-Zist. — SV,
1980, 29. veebr.; 7. märts;
14. märts.

Avatusest ja armastusest.
Essee. — SV, 1980, 27. juuni.

«Rikkus ja uuenemine lähtu-
vad väljastpoolt isiksust, see
on keskkonnast, tõelusest.
... Kui väidame, et jõuame ehk
raalide abiga luua midagi
praegusest keskkonnast täius-
likumat ja keerulisemat, võib
sellele vastata ainult seda, et
raalid ei ole enam meie. Pea-
legi ei ole raalid ka mitte
meie looming. Raalid on ma-
terialiseerunud matemaatika,
ning ei aine, millest nad koos-
nevad, ega matemaatika, mis
on nad vorminud, ei ole meie
looming, ei pärine meist...»

Mis on luule? —
Looming, 1975, nr. 12.

Indiaani, pügneme, mordva, es-
kimo, asteegi, polüneesia, abo-
rigeenide kultuuridest. — Noo-
rus, 1971, nr-d 1, 2, 3, 5, 6, 8,
9.

J. KAPLINSKI LUULET
ESITAB PRIIT PEDAJAS.
Taidlejate Maja,
ESMASPÄEVAL,
14. veebruaril kell 18.

Tõnnitleme

Lugupeetud UNO KAMMAL

Alanud aasta on Sinu jaoks eriline vähemalt kahel põhjusel.

Kolleegid.

NB! NALJAVÕISTLUS!

Ilma naljata oleks elu igavam ja ajaleht kuivem. «Tallinna Polütehnik» pole selles suhtes mingi erand.

Sellepärast kuulutamegi alates tänasest välja TP naljavõistluse. Tööde aratoomise viimane tähtaeg on 21. märts 1983.

Võitjad teeme teatavaks 1. aprillil. 1. aprilli ajalehe viimase lehekülje sisustame naljavõistluse töödega.

Osa võtma kutsume kõiki, kes TPI-ga kuidagimoodi praegu seotud (s.o. üliõpilasi, teenistujaid, õppejõude) kui ka neid, kes on olnud seotud (viistlasi).

Naljade teemaringi piiritlema ei hakka, kuid eelkõige ootaksime ikka nalja üliõpilastemadel. Vorm on vaba, s.t. võib nii joonistada (karikatuurid),

sel. Esiteks said Sa 25. jaanuaril 60-aastaseks, teiseks töötad 20 aastat järjest graafika kateedris. Pärast TPI lõpetamist arhitektina 1951. aastal ja 10-aastast töötamist ENSV TA Ehitusinstituudis ning «Eesti Põllumajandusprojektis» naasisid Sa oma alma materisse. Siin oled töötanud dotsendi k.t. ja vanemõpetaja ametis tänaseni. Sinu rikkalikud kogemused, mis saadud töötamisel tolleagueses Fr. Krulli tehases konstruktorina ja hiljem arhitektina ning arhitektuuri ajaloo uurijana, tegid Sinust joonestamise, eriti ehitusjoonestamise tugisamba. Sinu elurõõm, eruditsioon ja hämmastav tööviis on ärgitanud sind põhitöö kõrval tegutsema Tallinna RSN TK Ehituse ja Arhitektuuri osakonna eksperdina, toimetama bülletääni «Ehitus ja Arhitektuur», kaasa lööma Arhitektide Liidus ja ENE koostamisel. Teaduslike tööde, artiklite ja raamatute arv, kus Sinu nimi autorina või kaasautorina tiitlil, ulatub 60-ni.

Soovime Sulle õnne, tugevat tervist ja loodame, et Sinu reibas «Tervitu!» kõlab kateedris veel mõnedki head aastad.

ÕPPERUUMIDE KASUTAMISE JA LUKUSTAMISE UUS KORD

Kevadsemestrist kehtib instituuudi õpperuumide kasutamise ja lukustamise uus kord. Lühidalt selle sisust.

Õpperuumid on jagatud kolme kategooriasse:

1) üldkasutatavad, mis ei kuulu lukustamisele. Õppetöövälistele üritustele läbiviimiseks saab kasutada reeglina vaid neid ruume.

2) üldkasutatavad, mis kuuluvad lukustamisele. Nende ruumide võtmed asuvad valvelauas. Võtmeid laenutatakse õppejõule nimesildi vastu. Erandina (kooskõlastatult õppeosakonna juhatajaga) saab neid ruume kasutada õppetöövälisteks üritusteks. Sel juhul saab ürituse eest vastutaja võtme valvelauast allkirja vastu.

3) ruumid, mille järelevalve on pandud teatud kateedritele. Kuuluvad lukustamisele. Nende ruumide võti antakse õppejõule nimesildi vastu vastavast kateedrist. Ohtusel ajal saab antud kateedris mittetöötav õppejõud võtme valvelauast.

Lukustatava õpperuumi nimesildil on märgitud võtme asukoht.

HÄDA RUUMIDE PÄRAST

(Sketši stsenaarium)

Aeg: 23. detsember 1982, kell 13.45. Õppetöö viimane nädal, enamikel V kursuse üliõpilastel eksamissessioon. Koht: A-VI. Tegelasid: üliõpilased, õppejõud.

Proloog. I kursuse üliõpilased tunglevad koridoris. Rühmavanem tuleb poliitilise ökonomia kateedrisse kurtma, et auditoorium, kus peaks toimuma seminar, on hõivatud.

Hääled: täna jääb seminar ära!

Esimene stseen. Aud. 235. Eksamikas valmistuvad V kursuse üliõpilased. Laua taga istub õppejõud L.

Siseneb õppejõud S.: Vabandust, siin ruumis algab korraline seminar.

L. (mugavalt istudes; üleolevalt): Kas seminarirühmas on palju üliõpilasi? Lähete ehk minule määratud ruumi 401?! See on nii kõrgel ja ebamugav. (Heakskiitv mõmin ruumis viibivatel üliõpilastel. Repliigid: «Õige!» «Las rebased jooksevad.»)

S.: Seminarirühmas on 25 üliõpilast. Kogu semestri on nad töötanud selleks ettenähtud ruumis. Palun auditoorium

veerand tunni jooksul vabastada.

L.: Milleks see kõik?

Teine stseen. Aud. 235. Aeg: veerand tundi hiljem. Tegelasid ja dekoratsioonid samad.

L. (istudes kindlalt laua taga, üleolevalt): Ma saatsin seminarigrupi kõrvalruumi.

Hääled lava taga: Miks selline üleolev suhtumine korralise õppetöösse? Kas esmakursuselased on diplomandide vaeses sugulasel? Kes on õppejõud L? Miks L. ei võinud vabandada üliõpilaste ees ja ise kõrvalruumi kolida?

Finaal. Tutvustatakse peategelast, teenindusökonomika kateedri vanemõpetajat Lumist.

Hääled: Selge, miks teenindus sfääris jääb vahel vajaka viisakusest. Jukule õpetatakse ju üleolevat, teistesse ükskõikset suhtumist.

Epiloog. Lavastaja publikule: arusaamatusi ruumide eraldamisega tuleb ette. Lugupeetud õppejõud, ärge rohkendage neid omapoolsete ettevõtmistega! Kui otsite külma auditooriumi asemel soojemat, ebamugava asemel mugavat, palun arvestage ikka seda, milleks ruum on esmalt määratud.

Poliitilise ökonomia kateedri dots. IVÕ SOIDRA

LEIUTUS- JA RATSIO- NALISEERIMISTEGEVUSE ÜLEVAATUSE TULEMUSED

I. Parimad teaduskonnad leiutustegevuses

1. Mehaanikateaduskond
 2. Energeetikateaduskond
 3. Automaatikateaduskond
- II. Parimad allasutused leiutustegevuses
1. Peenmehaanika kateeder
 2. Elektri- ja masinaelementide kateeder
 3. Masinaelementide kateeder

III. Parimad leidurid

I koht ja rahaline preemia 100 rbl.

REIN LAANEOTS — peenmehaanika kateedri dotsent;

II koht ja rahaline preemia 75 rbl.

ALEKSEI TUMANOK — TU sektori vanemteadur matemaatika kateedri juures;

VALENTIN MENG — masinaelementide kateedri dotsent;

III koht ja rahaline preemia 50 rbl.

TOOMAS UUTMA — automaatika kateedri vanemõpetaja;

ELMO PETTAI — elektri-ajamite kateedri dotsent;

GUNNAR VÄLJAMÄE — automaatika kateedri dotsent;

JOHAN TILK — automaatika kateedri laboratooriumi juhataja;

ENGO VÄLJAOTS — peenmehaanika kateedri laboratooriumi juhataja;

ARVO OORN — elektri-ajamite kateedri assistent;

JUHAN LAUGIS — elektri-ajamite kateedri dotsent;

JAAN JÄRVIK — elektrotehnika aluste kateedri dotsent;

BORIS GURJANOV — elektroonika kateedri vanemteadur.

Parim naisleidur — preemia 50 rbl.

THA-MAJA SÜLD — põlevkivikeemia ja sünteesi problemlaboratooriumi vaneminsener.

Parim noor leidur

ENGO VÄLJAOTS — peenmehaanika kateedri laboratooriumi juhataja

IV. Parim allasutus ratsionaliseerimistegevuses

Elektronarvutite kateeder

V. Parim ratsionaliseerija — preemia 50 rbl.

ARVO TOOMASALU — elektronarvutite kateedri nooremteadur.

INFOKILLUD

D. Thoday poolt Birminghami ülikoolis korraldatud uurimuste andmeil on briti tudengi keskmine koormus 6,25 töötundi päevas; sellest 3,5 tundi on auditoorne ja 2,75 tundi iseisev töö.

Tudengi keskmine koormus nädalas on SFV-s 18–22, Prantsusmaal üle 30, USA-s 15–22 tundi. Viimased arvud kajastavad ainult auditoorset õppetööd.

USA pedagoog D. Macmanaway sooritas tudengitega omapärase eksperimendi. Jaganud üliõpilased kahte gruppi, luges ta esimesele rühmale 45-minutilise loenguid; teine rühm tutvustas sama materjaliga trükitud loengukonspekti abil. 12 nädalat kestnud eksperiment näitas, et olulist vahet materjali omandamisel ei esinenud, küll aga eelistas 87% üliõpilastest loengutest vabaneda.

Egiptuses, Kairo ülikoolis, praktiseeritakse 20-pallist hindamissüsteemi. Selle süsteemi järgi on «väga nõrk» 0–8, «nõrk» 9–11, «rahuldav» 12–14, «hea» 15–16, «väga hea» 17–18 ja «väljapaistev» 19–20 palli.

Austraalia kõrgkoolides on 55% õppejõududest nooremale kui 40 aastat. Õppejõududele antakse iga kuue aasta möödudes aasta ulatuses loominguilist puhkust koos palga säilitamisega ja sõidukulude katmisega.

Jaapani erakõrgkoolides muutub olukord aina raskemaks. Ühe õppejõu kohta tuleb seal 31,3 üliõpilast, ühe tudengi käsutuses on 7,3 m² õpperuumi. Samad arvud riiklikus kõrgkoolis on 8 ja 22,2.

Dominikaani Vabariigis kestab õppeprogrammi järgne kõrghariduse omandamine vastavalt erialale 2–7 aastat. Kõige kauem, 6–7 aastat, õpivad meedikud ja insenerid; kõige kiiremini, kahe aastaga jõuavad diplomini ajakirjanikud.

Inglismaal on naisõppejõude ca 18% kogu õpetajaskonnast. Kõige rohkem kohtab neid meditsiinitudengeid õpetamas (62,5%); samal ajal inseneriteadust lugevatest õppejõududest on vaid 0,4% naisterahvad.

Portugali tudeng, kes jätab vahele 1/5–1/4 loengutest, peab semestri kordama täies ulatuses.

Koostas EDUARD TUUR, AO-81

Дунар. отношения. 1982. 240 с. Предм. указ.: с. 234–235.

6. Женщины в СССР. Стат. материалы ЦСУ СССР. — М.: Финансы и статистика, 1982. — 32 с.

7. Русско-английский политехнический словарь Russian — English polytechnic dictionary: Ок. 9000 терминов / Под ред. В. В. Кузнецова. — 2-е изд., стер. — М.: Рус. яз., 1982. — 723 с.

8. Совет Экономической Взаимопомощи. Статистический ежегодник стран — членов Совета Экономической Взаимопомощи / Секретариат. — М.: Финансы и статистика, 1982. — 472 с.

9. Уилсон, Е. А. М. Англо-русский учебный словарь: Для лиц, говорящих на англ. яз. 75000 слов и выражений. — М.: Рус. яз., 1982. — 716 с.

10. Учебный русско-англо-французско-немецкий словарь общетехнических лексикон: Ок. 8000 терминов / (И. Ф. Рудакова, Н. А. Бодунов, В. Н. Вересов и др.; Науч. ред. В. В. Захаров); Под общ. руководством И. Ф. Рудаковой. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Рус. яз., 1982. — 448 с.

RAAMATU UUDISEID

1. Alpatov, Michael W. Kunstiajalugu. — Tln.: Kunst, 1982.

2. Kd. Renaissance ja usaja kunst. 1928. — 428 lk., ill., 130 l. ill.

3. Kogerman, Aili 999 nõuanpet: Vestlusi kodukeemiast. — Tln.: Valgus, 1982. — 302 lk., ill. 8 l. ill.

4. Азбука авторского права: Пер. с англ. — М.: Юридич. лит., 1982. — 104 с.

5. Валуева, А. А. Методика подготовки рукописи научной работы. Вопр. композиции, стиля и оформ. Указ. кн., ст., автореф. дис. на рус. и иностр. яз. за 1975–1981 гг.) Сост. А. А. Валуева. — М.: ТБЛ, 1982. — 21 с.

6. Внешняя политика Советского Союза и международные отношения: Сб. документов. — М.: Меж-

Авалдame sügavat kaastunnet Antonina Betlemile õemehe

VOLDEMAR PETERSONI surma puhul.

Majandusteaduskonna dekaadi ja teenindus-ökonomika kateedri

pere

Kallis Malle!

Jagame Sinuga leina Sinu ema

VAIKE TIIDEMANI

kaotuse puhul.

TL-101.

Mineraalveeallika avamine

Trükkikoda «Ühiselu», Tallinn, Pihk t. 46/42. Organ parteкома, ректората, комитета ЛКСМФ и профкома Эстонского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Вестник», Таллин, 46/42. Tellimuse aadress: Tallinn, Pihk t. 46/42, tel. 597-881. Müüjate tee 5, TPI, 3. korrus, tuba 204, tel. 597-881. Адрес редакций: Tallinn, Пикетная т. 46/42, тел. 597-881. Ул. Вестника т. 5, ТПИ, 3 корпус, комната 204, тел. 597-881.

Tell. nr. 306 MB-02302 Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja G. HAZAK

TALLINNA POLÜTEHNİK «ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»